# Sara nazywała Abrahama panem

Philip B. Payne · Przekład na język niemiecki: Hans-Jörg Ronsdorf · listopad 2022 · poprawiono w październiku 2026

***Krótkie objaśnienie Philipa B. Payne'a do 1 Listu Piotra 3 o relacji mężczyzny i kobiety w małżeństwie, na Twitterze, listopad 2022***

Co znaczy w 1 Liście Piotra 3,6, że Sara nazywała swojego męża „panem" i że jest wzorem dla chrześcijańskich kobiet, do których zwraca się Piotr? Czy wskazuje to na znaczenie bycia głową i autorytetu w małżeństwie? Nie wskazuje.

> ***1 Podobnie wy, żony, podporządkowujcie się własnym mężom, aby nawet jeśli niektórzy nie są posłuszni Słowu, zostali bez słowa pozyskani przez postępowanie żon, 2 gdy przyjrzą się waszemu czystemu, pełnemu bojaźni postępowaniu; 3 waszą ozdobą niech nie będzie ozdoba zewnętrzna – zaplatanie włosów, zakładanie złotych ozdób czy wkładanie szat, 4 lecz ukryty człowiek serca w niezniszczalnej ozdobie łagodnego i cichego ducha, który przed Bogiem jest bardzo cenny. 5 Tak bowiem zdobiły się niegdyś także święte kobiety, które pokładały nadzieję w Bogu i podporządkowywały się własnym mężom: 6 jak Sara była posłuszna Abrahamowi i nazywała go panem; jej dziećmi staliście się, jeśli czynicie dobrze i nie lękacie się żadnego przestrachu.*** *(przekład z niemieckiej Biblii Elberfelder)*

Odwołanie Piotra do Sary jest tu naprawdę interesujące, ponieważ w Piśmie Świętym jest tylko jedno miejsce, w którym Sara nazywa Abrahama swoim panem, a mianowicie wtedy, gdy śmieje się z proroctwa Boskich gości, że będzie miała syna:

***„Sara zaśmiała się, myśląc: «Teraz, gdy jestem zużyta, a mój pan jest stary, czy będę jeszcze miała tę rozkosz?»"*** (1 Mojż 18,12). Na pierwszy rzut oka jest to dziwny tekst, który Piotr podaje jako przykład do naśladowania.

Niektórzy sugerowali, że Piotr nie odwołuje się do 1 Księgi Mojżeszowej, lecz do księgi „Testament Abrahama". Niedawno zająłem się tą myślą. Uważam za wątpliwe, by Piotr miał dostęp do Testamentu Abrahama; powstał on prawdopodobnie dopiero w pierwszym albo drugim wieku. Poza tym żadna ze wzmianek o „moim panu Abrahamie" nie występuje w kontekście posłuszeństwa, który wyjaśniałby odwołanie Piotra. Dlatego sądzę, że naszej odpowiedzi musimy szukać w 1 Księdze Mojżeszowej 18. Najpierw jednak ważny kontekst z 1 Listu Piotra!

Piotr daje rady chrześcijańskim żonom, które są poślubione mężom niechrześcijanom, w czasie wielkich trudności i cierpień chrześcijan. Piotr mówił o wielu sposobach, w jakie chrześcijanie mają żyć w istniejących strukturach społecznych wrogiego świata.

(Nie oznacza to, że pochwala on wszystkie te struktury społeczne!) ***Gdy dochodzi do małżeństwa, powodem, który podaje dla podporządkowania się żon, nie jest to, że kobiety są gorsze, podporządkowane czy mają inną rolę.***

W świecie, w którym kobiety nie miały możliwości po prostu odejść i w którym mąż mógł rozkazać żonie, by wyparła się Chrystusa, kobiety mogły pozyskać swoich pogańskich mężów cichym świadectwem o Chrystusie. Co więc ma z tym wspólnego 1 Księga Mojżeszowa 18? Gdy Sara mówi o przyjemności czy rozkoszy, ma na myśli stosunki seksualne ze swoim mężem, które mogłyby

doprowadzić do radości z dziecka. Ponieważ Sara poczęła Izaaka, najwyraźniej uczestniczyła wraz z Abrahamem w tym procesie i była posłuszna proroctwu.

***Wskazuje to, że Piotr zapewnia chrześcijańskie żony, które w tej kulturze mogłyby się bać począć dziecko z pogańskim mężem, że nie muszą się tego lękać. Przypomina to Pawła w 1 Kor 7,14: „W przeciwnym razie dzieci wasze byłyby nieczyste, a tak są święte".***

***Ani 1 List Piotra, ani historia Abrahama i Sary nie nadają się do uzasadnienia normy hierarchicznego małżeństwa. Piotr daje duszpasterską radę chrześcijańskim kobietom w trudnej sytuacji (i, jak musimy stwierdzić, w kulturze, która nie dawała im żadnych możliwości wyboru).***

W wersecie 7 Piotr zwraca się do chrześcijańskich mężów, którzy są poślubieni chrześcijańskim żonom, i po raz pierwszy mówi o specyficznie chrześcijańskim małżeństwie.

Rzeczywiście! W Biblii Abraham słyszy, że ma być posłuszny Sarze, ale nigdy odwrotnie. Septuaginta używa dla posłuszeństwa Abrahama wobec Sary w 1 Mojż 16,2 tego samego słowa co w 1 Liście Piotra 3,6 dla posłuszeństwa Sary.

> ***2 I Saraj powiedziała do Abrama: Oto Pan zamknął mi łono, tak że nie rodzę; wejdź, proszę, do mojej niewolnicy, może przez nią zostanę zbudowana. I Abram był posłuszny głosowi Saraj.***

W 1 Liście Piotra 3,7 Piotr zwraca się do chrześcijańskich mężów, którzy mają chrześcijańskie żony, ***i wzywa mężczyzn, by podporządkowywali się swoim żonom.*** Ważne jest, że w tym wersecie nie ma czasownika głównego. Przekłady radzą sobie z tym na różne sposoby.

> ***7 Wy, mężowie, podobnie, mieszkajcie z nimi według poznania, jak ze słabszym naczyniem, kobiecym, okazując im cześć jako tym, które są też współdziedziczkami łaski życia, aby wasze modlitwy nie doznawały przeszkody.***

Niektórzy przetłumaczyli nawet określenie przyimkowe „kata gnōsin" tak, jakby było czasownikiem, mniej więcej jako „bądźcie wyrozumiali". „Kata gnōsin" nie jest czasownikiem. I nie znaczy „być wyrozumiałym".

Piotr pisze: „Wy, mężowie, podobnie…" To „podobnie" (homoiōs) bez czasownika głównego mówi nam, że zdanie niejako zapożycza czasownik. Piotr żąda czegoś, co jest równoległe do poprzednich przykazań.

Każdy z trzech poprzednich fragmentów zaczyna się od polecenia, by „się podporządkować", przy czym używa tego samego czasownika: „hypotassō". Jedyne polecenie, jakiego dostarcza kontekst, to „podporządkować się", a ponowne „podporządkować się" doskonale pasuje do 3,7.

***Bliska paralela między „żonami, które podobnie [homoiōs] podporządkowują się swoim mężom", a „mężami, którzy podobnie [homoiōs] się podporządkowują", oznacza oczywiście: „mężowie, którzy podobnie podporządkowują się [swoim żonom]".***

Ale co z faktem, że żona jest „słabszym naczyniem"? Może to oznaczać kilka rzeczy:

Po pierwsze, kobiety są przeciętnie fizycznie słabsze od mężczyzn. Mężowie nie powinni wykorzystywać tej siły na swoją korzyść, lecz przeciwnie, traktować żony z wyrozumiałością i szacunkiem.

Po drugie, może to dotyczyć słabszej pozycji społecznej kobiety w tej kulturze, która czyniła ją bardziej bezbronną. Polecenie Piotra, by „okazywać im cześć", używa greckiego słowa, które wyraża status

społeczny.

Aby podkreślić powagę polecenia, by się podporządkowywać i okazywać cześć, Piotr dodaje nawet: „Aby nic nie przeszkadzało waszym modlitwom”. Wzajemność w małżeństwie jest dla Boga ważna.

***Wizja Piotra dotycząca typowo chrześcijańskiego małżeństwa to wizja wzajemności (mutualności), w której małżonkowie się kochają, okazują sobie cześć i podporządkowują się sobie nawzajem, uznają się nawzajem za współdziedziców i budują się nawzajem w wierze.***

Przekład na język niemiecki: Hans-Jörg Ronsdorf, Augsburg, 8 listopada 2022